

Anyaközpontok Magyarországon

A Nyílt Társadalom Roma Kezdeményezések Program az American Jewish Joint Distribution Committee-val és partnereivel együttműködésben anyaközpontok létrehozását kezdeményezi Magyarországon hátrányos helyzetű, roma közösségek által nagy számban lakott településeken illetve településrészekben.

A projekt háttere

A szegregált körülmények között élő közösségek akadályok elé néznek a szolgáltatásokhoz és az információhoz való hozzáférés tekintetében, emellett érdekérvényesítési lehetőségeik sem elég erősek a szegregációból, deprivációból adódó problémákkal való megküzdéshez. A közösség a legtöbb helyen atomizálódott, hiányzik a problémával való megküzdéshez szükséges támogató közösség is.

A projekt arra épít, hogy **a roma nők szerepe kulcsfontosságú** a gyerekek oktatásának, a család egészségének, túlélési technikáinak alakulása szempontjából. Helyzetük viszont a roma férfiakénál is sérülékenyebb, mivel nemcsak etnikai, de nemi hovatartozásuk miatt is akadályok elé kell nézniük.

Az anyaközpontok célja, hogy önszervező csoportokként működve megkönnyítsék a szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a közös tevékenységek során jelentős közösségépítő szerepet lássanak el, valamint hosszú távon hozzájárulnak a roma közösség önszerveződéséhez, az érdekérvényesítési képesség növekedéséhez.

Az anyaközpont mint lehetséges megoldás

Jelenleg a világ 20 országában, összesen 850-nél is több anyaközpont működik. A kezdeményezés Németországból indult a '80-as évek elején. Az anyaközpont modellt elsősorban **deprivált helyzetben élő nők részére** fejlesztették ki.

Az anyaközpont lehetőséget teremt arra, hogy a nők találkozzanak, és olyan dolgokkal foglalkozzanak, amelyek nőként és anyaként relevánsak számukra. A központok **önszervező csoportokként** működnek, ahol a nők közösen megoldást találhatnak olyan problémákra, melyekkel egyedül nem, vagy nehezebben tudnának megbirkózni.

A központok tevékenységét a **résztevők szervezik meg és bonyolítják le**. A központok egyik legfontosabb tulajdonsága az, hogy az **anyák elhozhatják a gyermekeiket** a találkozókra, ahol egy külön szobában vigyáznak rájuk felváltva.

A központban zajló tevékenységek, beszélgetések, előadások teljes mértékben a **résztevők által megfogalmazott szükségletek, érdeklődési területek, megoldásra váró problémák köré szerveződnek**, így minden helyszín programja és profilja egyedi.

A központ másik alapvetése az, hogy **mindenki rendelkezik olyan tudással vagy tulajdonsággal, amit a csoport tagjai felé fel tud ajánlani**. Ez az önszervező csoport egyik alappillére, mivel a nők nem csak formális módon, oktatók és trénerok segítségével sajátíthatnak el új ismereteket, de informális úton, egymástól is tanulnak. Ez hozzájárul a nők önbizalmának növekedéséhez is, ami fontos feltétel a nők érdekérvényesítési képességének erősítésénél.

Az anyaközpont résztvevőire **bárki csatlakozhat**, a részvétel és a közösen szervezett események **ingyenesek**.

A központok a helyi igényektől függően az alábbi témákat ölelhetik fel:

- ❖ Nők érdekérvényesítési képességeinek fejlesztése, képzések szervezése
- ❖ Egészség, egészségfejlesztés
- ❖ Kommunikáció javítása a helyi intézményekkel
- ❖ Gyermek korai fejlesztését, iskolai teljesítményük javítását célzó programok
- ❖ Közösségfejlesztő programok szervezése
- ❖ A helyi igényekhez igazodó szolgáltatások

Anyaközpont elindítására felkészítő tréning, 2011. március 26.

Várt rövid- és középtávú eredmények:

- civil szervezetek alapítása;
- helyi intézményekkel való kommunikáció javulása;
- szolgáltatásokhoz való hozzáférés;
- közös projektek, események;
- képzési lehetőségek;
- általános iskolai tanulmányok befejezése;
- egészségi állapot javítása;
- részvétel növelése a szűrővizsgálatokon;
- egészségtudatosság növelése;
- korai fejlesztésre vonatkozó kompetenciák megismertetése;
- közösségi kohézió;
- iskolai lemorzsolódás csökkentése

Hosszútávú célok:

- önbecsülés, érdekérvényesítő képesség, vezetői képességek növelése;
- kölcsönös segítségnyújtás kultúrájának kialakítása;
- támogató közösség kialakulása;
- korai házasság csökkenése;
- egészségi állapot javulása;
- foglalkoztatottság növelése;
- romák megítélésének kedvező változása, előítéletek csökkenése;
- többségi társadalom és kisebbség viszonyának javulása;
- országos anyaközpont hálózat, kapcsolódás nemzetközi hálózathoz;
- mozgalom kiterjesztése;
- szociális szövetkezet/ kisvállalkozás

A projekt megvalósításának legfontosabb állomásai:

1. Partnerek bevonása
2. Nyílt pályázat kiírása anyaközpont létrehozására felkészítő tréningen való részvételre
3. Tréning lebonyolítása 10 helyszínről érkező 20 nő részvételével (2011. március – június)
4. Az anyaközpontok indulása (2011. augusztus – szeptember)
5. Mentorálás
6. Projekt első szakaszának értékelése, további helyszínekre való kiterjesztés mérlegelése

A projekt tervezésében és lebonyolításában közreműködő partnerek:

Nyílt Társadalom Alapítványok, American Jewish Joint Distribution Committee, Cromo Alapítvány, Magyar Vöröskereszt, Dzsumbuj Tanoda Egyesület, Roma Diplomások Országos Szövetsége, Országos Egészségfejlesztési Intézet, Haver Alapítvány, Uccu Alapítvány, Egység a Különbeféleségben Alapítvány

Kontakt:

Czinkóczi Anita, Senior Program Officer, Open Society Roma Initiatives
Tel.: +36 30 660 8240, E-mail: aczinkoczi@osi.hu

Jó Marianna, IDP Programok, American Jewish Joint Distribution Committee
Tel.: +36 20 962 7382, E-mail: Marianna.Jo@jdc.hu